

T.C.
ANKARA
15. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/1451

KARAR NO : 2021/1835

DAVACI : BELLONA MOB LYA SANAY VE T CARET ANON M RKET
VEKİLLER : AV. SEDAT ÖZYURT, AV. TU ÇE TA DEMİR
Organize Sanayi Bölğ. 6. Cad No:35 Melikgazi/KAYSER
AV. LKNUR ÖZAL -UETS[16696-96231-87994]

DAVALI : REKABET KURUMU BA KANLI I-UETS[35495-15945-49388]
VEKİL : AV. MEHMET AL ERKAN

DAVANIN ÖZETİ : Davacı irket tarafından, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4 üncü maddesini ihlal etti inden bahisle aynı Kanun'un 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca 5.778.480,84 TL idari para cezası uygulanmasına ili kin 26.03.2020 tarihli ve 20-16/231-112 sayılı Rekabet Kurulu kararının; hukuka aykırı oldu u, ön ara turma yapılmaksızın do rudan soru turma açıldı ı, muafiyete ili kin hükümlerin de erlendirilmedi i, isnat edilen ihlalin somut tespite dayanmadı ı, bayilere tek fiyat uygulaması dayatmasının olmadı ı iddialarıyla iptali ve ihtirazi kayıtlarla ödenen tutarın ödeme tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle iadesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Kurulun elinde soru turma açmaya yeterli bilgi oldu u takdirde do rudan soru turma açabilece i, konuyla ilgili daha önce yapılan ön ara turma neticesinde verilen kararla ilgili Danı tay kararının yerine getirilmesi amacıyla yapılan inceleme neticesinde do rudan soru turma açıldı ı, i lemin somut tespitlere dayandı ı, muafiyet artları açısından gerekli incelemelerin yapıldı ı, i lemin hukuka uygun oldu u savunularak davanın reddine karar verilmesi istenilmektedir.

TÜRK MİLLET ADINA

Karar veren Ankara 15. dare Mahkemesince, duru ma için önceden belirlenerek taraflara bildirilen 21/10/2021 gününde davacı vekilleri Av. İknur Özal'ın ve Av. Tu çe Ta demir'in geldi i görülerek yapılan duru mada, gelen tarafa usulüne uygun ekilde söz verilip dinlenilerek duru maya son verildikten sonra, dava dosyası incelenerek i in gere i görü lldü:

MADD OLAY VE HUKUK SÜREÇİ:

Bu davaya konu Rekabet Kurulu (Kurul) kararı öncesindeki süreçte; 22/07/2011 tarihinde Rekabet Kurumu kayıtlarına giren ikâyet dilekçesinde, "A. A. Torun Pazarlama Ltd. ti.'nden Bellona markalı oturma takımı aldı ı, bayi yetkilisince pe in veya ba ka türlü indirim yapıldı ı takdirde Bellonanın bayiyeye 10.000 TL ceza kesti inin ifade edildi i, Aksa Mobilya Tic.'in ve Koçlar Day. Tük. Mal. Paz. San. Tic. Ltd. ti.'nin de benzer ekilde indirim yapmalarının yasak oldu unu kendisine söyledi i, bu durumun Bellona firması ile Bellonanın Ankara bayileri arasında fiyat anlama ması oldu unu gösterdi i" iddialarıyla ikâyette bulunulmu tur.

Bu ikâyetle ilgili ön ara turma neticesinde verilen 14/09/2011 tarihli Kurul kararıyla ikâyete edilen te ebbüsler hakkında ön ara turma yapılmasına karar verilmi , bu karar çerçevesinde Bellona'nın merkezinde ve Yön Dayanıklı Tüketim Malları Pazarlama Sanayi ve Ticaret A. . (Yön A. .)'de yerinde incelemelerde bulunulmu tur.

Yapılan inceleme neticesinde verilen 02/11/2011 tarih ve 11-55/1434-509 sayılı Kurul kararında özetle; "Bellonanın bayilik sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Tebli kapsamında oldu u, Boydak Grubunun ve Yön A. .'nin Bellona markalı ürünlerde yeniden satı fiyatının tespitine yönelik eylemlerde bulundu u, ancak aynı gruba ait stikbal markası için ba latılan rekabet incelemesi sonrası alınan Kurul kararına uygun davranmak için Boydak Grubuna 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca yapılan bildirim sonrasında tarafların Bellona markasına yönelik faaliyetlerinde de 4054 sayılı Kanun'u gözetmeye ba ladı ı"ndan bahisle, anılan iddialara ili kin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soru turma açılmasına gerek olmadı na, bununla birlikte, Bellona markalı

T.C.
ANKARA
15. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/1451

KARAR NO : 2021/1835

ürünler için bayilerin satış fiyatlarına müdahale edilmesinin rekabet ihlali teşkil ettiği ve bu tür eylemlerden kaçınılması gerektiği yönünde aynı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca taraflara görüş bildirilmesine karar verilmiştir.

Bu işleme karıştı açılan davada, Danıştay 13. Dairesinin 31/10/2018 tarihli, E:2012/428, K:2018/3022 sayılı kararında; "Dava konusu uyuşmazlıkta da, Bellona firması ile Bellonanın Ankara bayileri arasında fiyat anlaşması olduğu, satışlayıcı konumundaki Bellona'nın Ankara bayilerine tavsiye niteliğinde olduğu ifade edilen, ancak yaptırım tehdidi nedeniyle (zorunlu) yeniden satış fiyatının tespiti iddiasının Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde de erlendirilmesi gerekmektedir.

Davalı idarece, önara tırma kapsamında yapılan yerinde incelemelerde pek çok belge bulunmuş olup bu belgelerle ilgili dava konusu Kurul kararında özetle:

"Bellonanın merkezinde ve Yön A. .'de raporörlerce yapılan yerinde incelemede elde edilen belgelerin genelinde Bellonanın ana bayilerini fiyat istikrarına davet ettiği, indirimlere gidilmemesini telkin ettiği ve nakit satışlarda iskonto uygulanmamasını istediğini gösteren hususlar bulunduğ u dosya mevcudu bilgi ve belgelerden anlaşılır. Diğer yandan bazı belgelerde ise bayilerin bir araya getirilmek suretiyle söz konusu birlikteliğ in de satışlanmaya çalışıldığı ancak çoğ u zaman bu girişimin başarısız olduğu görülmektedir. Bir diğer husus ise "gölge mü teri" uygulaması ile zaman zaman Ankara'daki Bellona bayilerinin denetlendiğ i tespit edilmiş olup, yapılan denetimlerde Bellona bayilerinin mü terilerle olan ilişkilerinin nasıl olduğ unun yanı sıra fiyatlardaki istikrarının da kontrol edildiğ ini gösteren belgelere ulaşıldığı dosya mevcudundan anlaşılır.

Fiyat istikrarına uymayanların bayiliğ inin ana bayi tarafından iptal edilebilmesi konusunun sözleşme getirilip getirilmediğ inin tespiti için Bellona ana bayilik sözleşmeleri incelenmiş ve ana bayilik sözleşmelerinde bu yönde bir hüküm bulunmadığı görülmüştür. Dolayısıyla, zpa Bölge Sorumlusu tarafından zpa Genel Müdüriğine gönderilen "Bayilik Sözleşmesine Ek Madde Hk." başlıklı e-postada; "Madde 4 – Bayinin, bayilik sözleşmesinde belirtilen bayilik kurallarına, fiyat istikrar politikalarına, kampanya uygulamalarına ve marka çalışması politikalarına uymayan çalışmaları ve uygulamalarının tespit edilmesi ve gerekli uyarıların yapılmasına devamı halinde Anabayi bayinin statüsünü değ itirmeye, bayilik primlerini sona erdirmeye, bayiliğ ini iptal ettirmeye hiçbir ihtara gerek duymadan tek taraflı yetkilidir. ..." şeklinde sözleşmelerde yer alması talep edilen hususun sadece bir talep olarak kaldığı ve hayata geçirilmediğ i tespit edilmiştir.

Yön A. .'de yapılan yerinde incelemede Yön A. .'nin 2011 yılında çeğ itli bayilerle yapmayı planladığı görüşmelerde hangi konuları konumayış duğ undüğ ünü gösteren belge bulunmuştur. Belgede Yön A. .'nin yapacağı görüşmelerde bütün bayilerden fiyat istikrarına riayet etmelerini de isteyeceğ i ifade edilmektedir.

Bellonanın başlı olduğ u Boydak Grubunun bir diğer markası olan stikbal hakkında yakın zamanda yapılan ve 16.12.2010 tarih ve 10-78/1624-624 sayılı Kurul kararına konu edilen incelemeye yer vermek gerekmektedir. İlgili kararda Boydak Holdingin kontrolünde bulunan stikbal Mobilya Sanayi ve Ticaret A. . (stikbal) hakkında açılan ve bu inceleme ile benzer hususlar içeren önara tırmada stikbalin ana bayi ve bayileriyle yaptıkları sözleşmelerin bayilerin satış fiyatlarına ilişkin kısmının değ itirilmesi gerektiğ i sonucuna ulaşılmıştır. Bu karar sonrası Boydak Holding aynı pazarda faaliyet gösteren farklı markalar olması dolayısıyla Bellona için imzalanan bayilik anlaşmalarında da benzer adımlar atmaya karar vermiş olup 2011 yılı içerisinde, eskiden düzenlenmiş olan sözleşmelerin yerine bir örneğ i dosya mevcudunda bulunan yeni sözleşmelerin akdedildiğ i anlaşılır..." de erlendirilmesine yer verildiğ i görülmektedir.

Öncelikle, Bellonanın başlı olduğ u Boydak Grubunun bir diğer markası olan stikbal hakkında yapılan ve 16/12/2010 tarih ve 10-78/1624-624 sayılı Kurul kararına konu incelemenin ardından Boydak Grubunun rekabete uygun davranmaya başladığı dava konusu Kurul kararında ifade edilerek bu husus soruşturma açılmamasına gerekçe olarak gösterilmekteyse de teşebbüsün ihlale son vermesinin soruşturma açılmaması için bir gerekçe olamayacağı; öte yandan, bayilik sözleşmelerinin de stikbale ilişkin alınan Kurul kararından sonra değ itirildiğ i, bu değ itirilişten önceki sözleşmelerin de bu çerçevede ele alınarak 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında yeniden bir

T.C.
ANKARA
15. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/1451

KARAR NO : 2021/1835

de erlendirmeye tâbi tutulması gerektiği açıktır. Bunlarla birlikte, Kurul tarafından, rekabet ihlâli olu turması bakımından yatay anla malarla dikey anla malar arasında benimsendi i iddia edilen yakla ım farklılı ının, soru turma açılması için bir gerekçe te kil etmesi yasal düzenlemeler kar ısında kabul edilebilir görülmemektedir.

Kanunun yukarıda yer verilen düzenlemelerine göre, yeterli bilgi ve belge varsa do rudan soru turma açılmasına karar verilebilece i, do rudan soru turma açılmasına yetecek bilgi ve belge bulunmadı ı hâllerde ise daha fazla bilgi veya belge elde edebilmek için önara turma yapılabilece i ve önara turma yapmakla görevlendirilen raportörün elde etti i bilgi ve deliller ile önara turma raporunun Kurulca de erlendirilerek soru turma açılmasına veya açılmamasına karar verilebilece i, bu iki karar türünden birini verme hususunda Rekabet Kurulu'nun takdir yetkisinin bulundu u ve bu yetkinin 4054 sayılı Kanun'un 1. maddesinde belirtilen amaçları gerçekle tirme hedefi do rultusunda kullanılması gerektiği açıktır.

Bu ba lamda, önara turma sonucunda rekabet kurallarını ihlâl eden eylem, karar ve anla maların söz konusu olmadı ının hiçbir ku kuya yer bırakmayacak ekilde ortaya çıkması hâlinde Kurul'ca soru turma açılmamasına karar verilece i, ancak önara turma sonucu elde edilen bilgi ve delillerin bu sonuca ula maya elveri li olmaması veya yetersizli i hâlinde ise soru turma açılmasına karar verilmesi gerektiği konusunda duraksamaya yer yoktur.

Ba ka bir anlatımla, ihbar ve ikâyet ba vurularında ileri sürülen iddia ve deliller ile re'sen ara turma sonucunda elde edilen bilgi ve bulguların noksan oldu u ve dolayısıyla önara tırmaya konu edilen olayın soru turma açılmasına gerek bulunmadı ı yönünde kesin bir kanaate ula maya yetecek ölçüde aydınlatılmadı ı hâllerde, Kurulca soru turma açılmasına karar verilerek 4054 sayılı Kanun'un 43. ve devamı maddelerinde düzenlenen idarî usulün uygulanması sonucunda yapılacak de erlendirmenin 48. maddede öngörülen nihaî kararlarla sonuçlandırılması gerekir.

Aksi takdirde rekabet kurallarının ihlâl edildi ine ili kin iddialar açıklı a kavu madan soru turma açılmaması yönünde alınan kararın rekabetin korunması amacına hizmet etmeyece i ku kusuzdur.

Bütün bu hususlar birlikte de erlendirildi inde, Kurul'ca yapılacak incelemelerde yeterince tatminkâr bilgi ve belgelere ula ılarak bir de erlendirme yapılması gerekirken, soru turma açılmasına gerek olmadı ına ve ikâyetin reddine yönelik Kurul kararında hukuka uygunluk görülmemi tir." gerekçesine yer verilerek, dava konusu i lemin iptaline karar verilmi tir.

Kurul tarafından, Danı tay kararının yerine getirilmesi amacıyla yapılan inceleme neticesinde do rudan soru turma açılmasına karar verilmi , yapılan soru turmada, davacı irket tarafından bayilerin yeniden satı fiyatlarında birlik sa lamak ve fazladan indirimleri engellemek için çok sayıda eylemde bulundu u, konuyla ilgili yazı malarda buna gerekçe olarak fiyat istikrarı ve marka imajının gösterildi i, bayileri bir araya getirerek fiyat birlikteli ini sa lamaya çalı tı , bu suretle 4054 sayılı Kanunun 4.maddesini ihlal yönünde tespitlere ula ılarak, dava konusu i lemin tesis edildi i anla ılmaktadır.

LG L MEVZUAT:

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1 inci maddesinde Kanun'un amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki **rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anla ma, karar ve uygulamaları** ve piyasaya hakim olan te ebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sa lamak oldu u belirtilmi , "Rekabeti Sınırlayıcı Anla ma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" ba lıklı 4 üncü maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında do rudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını ta ıyan veya bu etkiyi do uran yahut do urabilecek nitelikte olan te ebbüsler arası anla malar, uyumlu eylemler ve te ebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle unlardır:

a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı olu turan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım artlarının tesbit edilmesi,

T.C.
ANKARA
15. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/1451

KARAR NO : 2021/1835

b) Mal veya hizmet piyasalarının bölümlenmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d) Rakip tebbüslerin faaliyetlerinin zorla tırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren tebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, edim hak, yükümlülük ve edimler için edim durumundaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı tebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından tercihine bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da tebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozuldu u veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, tebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne, 16 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında, "Bu Kanunun 4, 6 ve 7 nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek tebbüs ile tebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir." hükmüne yer verilmiştir.

15.02.2009 tarihli ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem Ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5 inci maddesinde, "(1) Temel para cezası hesaplanırken, Kanunun 4 üncü ve 6 ncı maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan tebbüs ile tebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin; a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü, b) Diğeri ihlaller için, binde beş ile yüzde üçü, arasında bir oran esas alınır.

(2) Birinci fıkrada yazılı oranların belirlenmesinde, ilgili tebbüs veya tebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlal neticesinde gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususlar dikkate alınır. ..." hükmüne yer verilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalarla İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ile, üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla tebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan dikey anlaşmalar, Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan muaf tutulmuştur.

HUKUK DEĞERLENDİRMESİ VE GEREKÇE:

Davacı şirket hakkında 2011 yılında yapılan ön ara tırma neticesinde ulaşılan bilgilerin doğrudan soruşturma açılması için yeterli olduğu, daha önce yapılan ön ara tırma neticesinde tesis edilen iddialerle ilgili Danıştay kararı üzerine doğrudan soruşturma açılmasında ilgili mevzuata aykırılık bulunmadığı, yapılan soruşturmada davacı şirket yetkililerinin Bellona bayilerine gönderdiği tespit edilen; "fiyat istikrarına dikkat edilmesi ve mümkün olduğu kadar indirimlere gidilmemesi, nakit satışlarda uygulanan iskontoların kontrollü uygulanması"; "Bu nedenle genel bir prensip olmakla beraber özellikle bu süreçte fiyat istikrarına azami önem gösterip, afaki iskontolar yapmayıp, karlılıklarımızı rahatlatmamız gerekmektedir."; "Bildiniz üzere bölgemizde aylık olarak gerçekleşen tirdi imiz 'Bölge Bayileri İsti Toplantıları' adı altında, bayilerimizin kayna malarını

T.C.
ANKARA
15. DARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/1451

KARAR NO : 2021/1835

sa ladı umuz, fiyat istikrarını konu tukları, fikir alı veri inde buldukları bir ortam hazırlamaktayız."; "Ma azamızın genel sıkıntısı ise öyledir. Di er Bellona bayilerinin yapımı oldukları yüksek iskontodan dolayı ma azamızda toplu satı lar yapılmamaktadır."; "... Bey, fiyat istikrarının sa lanması konusunda İspa 'ın aktif rol almasını ve di er bayilerimizde de belirli prensip kararlarının alınmasını beklemekteyiz. E er bizim dı umuzdaki Ankara Bölgesinde fiyat istikrarı sa lanıyor ise burada da rahatlıkla sa lanabilir." ... ekindeki çok sayıda e-posta mesajından anla ı laca ı üzere bayilere iskontosuz veya çok dü ük iskontolu fiyat uygulanması yönünde talimat verildi i, bayi toplantılarında da aynı yönde mesaj ve talimatların verildi i, gölge mü teri uygulamasının da bu talimatlara uygun hareket edilmesi yönünde bayiler üzerinde baskı olu turdu u, ilgili mesajlardan ve soru turma kapsamında elde edilen fatura örneklerinden de anla ı laca ı üzere Ankara'daki Bellona bayilerinde tek fiyat uygulamasının sa landı ı, bu suretle bayiler arasındaki rekabetin engellendi i ve tüketicinin zarara u ratıldı ı, ürün sa layıcı olan davacı irketin bayilerine baskı yaparak sabit veya asgari fiyat olu masına sebebiyet vermesi sebebiyle söz konusu uygulamanın 2002/2 sayılı Dikey Anla malarla li kin Grup Muafiyeti Tebli i ile getirilen muafiyet kapsamına girmedi i anla ıldı ından, dava konusu i leme hukuka aykırılık bulunmadı ı sonucuna varılmı tır.

Di er taraftan, dava konusu i lemin hukuka uygun olarak tesis edildi i anla ıldı ından, söz konusu i lemden kaynaklanan herhangi bir iade/tazmin yükümlülü ünün bulunmadı ı da açıktır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, a a ıda dökümü yapılan 62,80 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 2.040,00 TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalıya verilmesine, artan posta ücretinin karar kesinle tikten sonra davacıya iadesine, kararın tebli ini izleyen günden itibaren 30 gün içinde Ankara Bölge dare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere 22/10/2021 tarihinde oybirli iyle karar verildi.

Ba kan
ABDULLAH AH N
37914

Üye
LOKMAN AKSIN
165639

Üye
TÜRKAY KURUBA
191970

YARGILAMA G DERLER		
Ba vurma Harcı	:	Muaf
Karar Harcı	:	Muaf
Vekalet Harcı	:	16,30 TL
Posta Gideri	:	46,50 TL
TOPLAM		62,80 TL